

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novici za prečbrojbu, oglašaji itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Betu na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Teo list na vrijeme ne prima, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše "Reklamacija".

Čekovnog računa br. 847.849

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izrazi svakog utorka i petka e podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata za poštarnom stoji: 12 K u obće, } na godinu
6 K za seljake } na godinu
ili K 6-- odn. 3-- na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utičaje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Glinia br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetica svaki dan od 11--12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gijvić. — U nakladi tiskare J. Krupčić i drug. u Puli. — Glavni suradnik-prof. Matko Mandić u Trstu.

BOŽIĆ!

„nebojte se, jer gle, javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu. Jer vam se danas rodi spas, koji je Krist Gospod u gradu Davidovu“.

Ovim priprostimi riječmi nagovorio je božji blagoviestnik, nebeski odaslanik prestrašene pastire, koji su čuvali noćnu stražu kod stada svojega u okolici Betlehema one glasovite noći, koje je slišao na svijet Sin božji, uzvra na sebe čovječansku narav.

Prije dvadeset vjekova porodi božansko djetete u zapuštenoj staliči izvan poznatog gradića židinskog Betlehema siromašna djevica iz grada Nazareta u Galileji, po imenu Marija. Nju bijaše odabrala Providnost božja, da postane majkom Krista Gospoda, koji je imao: „izbaviti svoj narod od grieha njegovih“. Kroz dvadeset vjekova slavi kršćanski svijet slavnu uspomenu na radostnu onu noć, u kojoj zapjevaše anđeli nebeski za prvi put nad skromnim Betlehemom: „Slava Bogu na visini, a mir ljudem na zemlji dobre volje!“ I danas pozdravlja cio kršćanski svijet dan uspomena na narodjenje Isusa Krista najvećim veseljem. Dok bude sveta i vjeka slaviti će kršćanski narodi dan Božića - najvećom slavom kao uspomenu na narodjenje Spasitelja sveta, koga su proroci svetom ustrpljivošću navješćivali i očekivali. Proslava božićnih blagdana raste od godine do godine i rasti će sve to više, čim jače bude se širila među narodi prava znanost i čim više bude se oplemenjivalo ljudske srce. Kršćanski će narodi do konca svijeta slaviti uspomenu na narodjenje najuzvišenijeg i najplemenitijeg bića, koje je stupilo na griehni svijet i uzelo našu narav, da svojom božanskom riječi razlijeva zemaljske tmine i da nakon 33-godišnjeg svog prebivanja na zemlji, sama sebe žrtvuje Otcu nebeskomu za spas duša naših. Došav Isus iz puke i čiste ljubavi na svijet, nastojao je za čitavog svog života, da ona božanska ljubav, koju je On s neba donio na zemlju, razplati sva čovječanska srca, da budu svi narodi braća, svi jednaki, svi jedno stado pod jednim pastirrom. On je učio narode pravu ljubav, iskreno braćinstvo i poštemu ravnopravnost ili jednakost. Navješćivao je narodom dobre volje, mir i slogu, učeci ih, da su svi bez razlike braća, sinovi jednoga Oca, i po tomu, svi jednaki u pravili i u dužnostih. On je učio, kako kršćanska ljubav, sav svijet izjednačuje, kako ta ljubav nalaze bogataša, da pomogne siromahu, i nasuprot nuka siromaha, da nezavijda onomu, koji uživa veća zemaljska dobra. Po Njegovoj božanskoj nauči nesmije biti ni gospodara ni robava, ni vladajućih ni služućih naroda. Kršćanska bo ljubav, koju je propovijedao Isus, nedovoljiva, da mogućnik tjači siromaha, da mu otmilje njegova, pa da ga muči i zlostavlja, već mu nalaze, da podijeli sa slabijim i siromašnijim kao s rođenim bratom, sva zemaljska dobra.

Medju narodi mora da zavлада duh mira, ljubavi i sloge, jer je to temelj pravog sreći pojedinca, obitelji narodom. Radi toga je sutrašnji dan, kad no slave narodi uspomenu narodjenja Spasitelja svijeta i osloboditelja našeg od vječniti muku, osobito mio i drag svim onim narodom, koji su tlačeni, zlostavljani i progonjeni. Sutrašnji blagdan sjeća napose njih, da će jednom i njima nadoći spas, da će se i oni osloboditi tudjeg gospodstva, da će i oni postati slobodni i samostalni, budu li se držali nauke najvećeg patnika svih vjekova. Medju zapostavljene i odviše narode spada i naš narod, premda je on za sv. vjeru i za prosvjetu i slobodu drugih žrtvovao više nego li jedan od živućih naroda. Hrvati su prolili na potoke svoje dragociene krvi za krst častni i za slobodu drugih, koji im danas vraćaju nemilo za drago. Naš je narod od davnine sačuvalao sveti i častni krst i uspomenu na nekadašnju svoju sreću i slobodu. On se svetog krsta neće ni u buduće odreći pod nijednu cijenu, ali neće također prestati nikada težiti za svojom neodvisnošću, za svojim jedinstvom i za svojom slobodom. Naš će narod i ovaj put, kao svagda do sada, svečano proslaviti uzvišenome božićne blagdane, kao uspomenu na porodjenje Kristovo. Slaveći svete božićne blagdane smisljati će i načine, kako bi došao i na ovom svijetu do bolje sreće.

On će proslaviti predstojeće blagdane u čvrstoj nadi, da će i na njegov prag sinuti blagoslov Onoga, komu su kod poroda pjevali anđeli nebeski: „Slava Bogu na visini i mir ljudem na zemlji dobre volje!“ Znajući, da neima spasa bez Krista, ni sreće bez jedinstva i slobode, uzdignimo toplu molitvu k. Spasitelju e da bi nam podijelio milost, da budemo mogli čim prije u slobodnoj i samostalnoj domovini najsvetije proslaviti svete božićne blagdane.

U to ime kličemo Ti mili rode: čestit Ti Božić i porodjenje Isusovo!

Kotarske poljodjelske zadruge.

(Dalje.)

Djelokrug § 11.

Djelokrug zadruga omeđjašen je sa svrhom označenom u § 2.

Njimi je napose zadaća, po ustanovah pokrajinskih zakona i pravila, koji se imaju stvoriti, sljedeća:

a) kupovanje stvari potrebitih zadrugarom u njihovom zanatu po njihovom nalogu i za njihov račun;

b) prodavanje poljodjelskih proizvoda zadrugara po njihovom nalogu i na njihov račun, naročito također za potrebe vojske;

c) ustrojivanje i pospješivanje dobitnih i gospodarskih za napravjanje skladišta za poljodjelske proizvode, te za napravjanje kleti, klaonita, pećnica;

d) ustrojivanje i pospješivanje zadruga i drugih društava, koja imaju zadaću pospješivati poljodjelsko i sumarstvo;

e) ustrojivanje novih i podupiranje obstojećih posujilnica, naročito Raiffeisenovih blagajna u svrhu pospješena osobnoga kredita;

f) posredovanje medju zadrugari i pokrajinskim hipotekarnim bankama kod uzimanja posuda na hipoteke;

g) posredovanje za konvertiranje hipotekarnih dugova sa velikim kamati u dugove sa manjim kamati, odkazive u neodkazive;

h) sudjelovanje kod organizacije, uprave i bilježenja cijena burza za proizvode i trgova, kao i pozivanje članova zadruga k rasudam burza za proizvode;

i) sudjelovanje kod provadjanja osjguriranja na život, bolesnika, nesrećenika, invalida, staraca, kao također sudjelovanje kod provadjanja osjguriranja proti ognju i tući te živine. konačno sudjelovanje kod provadjanja gospodarskih zakona, u koliko bi se to zahtjevalo od zadruga posebnimi ustanovami;

k) pospješivanje poljodjelske pouke, kao i priredjivanje predavanja i skupština za unapredjenje poljodjelskoga znanja;

l) obavijanjac zadruga - statistike;

m) izkazi i posredovanje radnje, kao i uredjenje ugovora sa poljodjelskim radnicima;

n) briga za provadjanje kontrole sjemenja, i saobraćaj zadrugara sa poljodjelskim postajama za pokuse;

o) posredovanje pravne pomoći za zadrugare;

p) stvorenje razsudnih odbora za riešavanje prepiraka, koje bi nastale izmedju zadrugara i njihovih pomoćnika u stvarih radnje i plaće, ili izmedju zadruga i njezinih članova, ili izmedju pojedinih zadrugara.

Zadruge za poljodjelce imaju nadalje pravo, davati svoja mnjenja i postavljati predloge, u svih stvarih, koje se tiču njezinih, na državne i autonomne oblasti, i imaju sudjelovati kod svega onoga što kam država ili autonomne oblasti poduzeti za pospješene poljodjelstva, naročito glede podpora i melioracija.

Pravno stanje § 12.

Zadruge za poljodjelce nepodpadaju pod ustave zakona 9. aprla 1873. D. Z. L. br. 70. o dobitnih i gospodarskih zadrugah.

Za obveze zadruga jamči samo za drugu kao pravna osoba.

Zadruga zastupa sudbeno i izvansudbeno njezin predsjednik ili zamjenik. Ipak moradu izpravne za obveze prema trećini osobam biti podpisivane od predsjednika i još jednoga člana odbora. Ako se izprava tiče posla, za koji se zahtjeva odobrenje zadruga odbora ili koje više odobrenje, mora se i to odobrenje u izpravi potvrditi sa supodpisi dva člana zadruga odbora.

Prinosi u zadruga. § 13., 14., 15.

Troškove ustanovljenja zadruga, kao i troškove proračunavanja za buduću godinu, ujedno sa pašivi prošle godine, imaju se pokriti sa prinosi zadrugnika u koliko nisu pokrili drugim dohodci.

Prinosi pobirati će se kao prirezi na državni porez.

Pokrajinsko zakonodavstvo ustanovljuje kad treba privolu za prireze.

Te prireze birati će isti organi i istim sredstvi koji i kako pobiraju državne poreze, i uživaju iste zakonite povlastice koje i ovi.

Proti platežnomu nalogu uzsljedilomu na temelju § 14. može se u roku od 30 dana učiniti utok na kotarsku, a od ore na pokrajinsku političku oblast.

Proračun i obračun. §§ 16. 17.

Pokrajinsko zakonodavstvo ima ustanoviti način, kako da se napravlja i izpituje proračune i obračune, kao također, da li da se iz preostataka obračuna napravli rezervnu zakladu ili da se jih unese kao dohodak za buduću godinu.

Kad koja zadruga za poljodjelce nebi zadovoljila dužnostim propisanim u § 13. do 16., tad će to učiniti kotarska odnosno pokrajinska politička oblast.

(Konač slijedi.)

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 20. decembra 1901.

Razprava o zakonskoj osnovi za zadruge poljodjelaca trajala je više dana, i svršila tek utorak dne 17. Najprije vodila se je odulja obćenita razprava, u kojoj su razni govornici izražali obćenita načela glede pomoći poljodjelicem; a onda posebna. Kod mnogih paragrafa bili su postavljani dodatni predlozi ili za promjene. Samo dosta neznatni predlozi bili su prihvaćeni, svi ostali zabaceni.

Prihvaćen je bio predlog kod § 3., da mogu biti članovi zadruga ne samo posjednici, nego i oni koji posjeda uživaju, kako su to n. pr. župnici i ostali svećenici.

Nije bio prihvaćen predlog postavljen kod § 13., kojim se je išlo za tim, da bi država pokrila troškove ustanovljenja zadruga.

Isto tako nije prihvaćen predlog, postavljen kod § 19., nek se u pokrajinah, u kojih je pučanstvo različite narodnosti, ustrojili zadruga razdijeljene po narodnosti. Naš zastupnik Spinčić bio je postavio takovu resoluciju u poljodjelskom odboru. Postavio je bio samo resoluciju, kad je vidio da te ustanove nisu htjeli primiti u zakon. Stajerski slovenski zastupnik Žičkar predložio je, da se to umetne u zakon, pak je propao i njegov predlog, a kasnije i rečena resolucija, inače u odboru prihvaćena.

Proti tomu predlogu glasovali su Njemci svih stranaka, jer nepriustaju Čehom u Sleziji, Slovencem u Stajerskoj i Koruškoj, Slovencem odnosno Hrvatima u Trstu i Istri, da i oni imaju svoje zadruga. Nadalje glasovali su proti Poljac, jer nepriustaju zadrugu Rusinom, i jer da takove stvari spadaju u pokrajinske sabore. Konačno i Česi, i to radi načela, jer nepriustaju da se u njihovoj kraljevini, Českoj, ništa dieli. I proti tomu njihovomu načelu bit će u Českoj zadruga po narodnosti, jer tako vladati radi Njemaca hoće; a po načelu i

po zakonu neće morati biti takovih za drugu u Šleziji, Stajerskoj, Koruskoj, Trstu, Istri, gdje bi koristili Čehom, Slovincem, Hrvatom. Eto kamo vode načela, nezgodno uporabljena!!

Oduševljenje, koje je vladalo prvi dan glede osnove za zadruge za poljodjelce ohladnilo je tečajem razprave sve jače, i konačno jako ohladnilo. Malo jih je, koji od toga očekuju osobitoga dobra za poljodjelce.

Razne zakonske osnove razpravljene i prihvaćene.

Posle razprave o zakonskoj osnovi glede zadruge za poljodjelce razpravilo se je i prihvatilo u sjednicah zastupničke kuće od ntorka i sriede mnogo drugih zakonskih osnova.

Eto da jih u glavnom navedemo:

1. ustanova §§ 59. i 60. obrtnoga reda po promjenah gospodske kuće;
2. zakonska osnova o oslobađanju od pristojba za posude pokrajina, kotara, obćina i drugih autonomnih saveza;
3. zakonska osnova o povišenju zaklade za melioracije, koja po njoj iznosi 4 milijuna kruna za godinu 1902.;
4. zakonska osnova o uredjenju konzularnih pristojba;
5. zakonska osnova o mirovinah katoličkih duobrižnika na obćekornistih zavodih, kao i kodjer svećenika — činovnika kod katoličkih ordinarijata, konzistorija i sjemeništa;
6. zakonska osnova o plaćah i mirovinah sistemiziranih učitelja na grčko-iztočnom bogoslovnom zavodu u Zadru;
7. zakonska osnova, po kojoj se promjenjuju 1., 2. i 3. zakona 1. maja 1889. D. Z. L. br. 68, tičeći se plaća i mirovina učitelja (profesora) na rimo-katoličkih i grčko-iztočnih diocezanskih zavodih, kao i na bogoslovnih središnjih zavodih u Gorici i Zadru.

(Dalje sledi.)

Franina i Jurina.

Fr. Cuj Jurino, išču još ca lošinjski kapitančići va Cuskem.
Jur. Ne zae njin je prešlo.
Fr. A ca bi reć?
Jur. Ac da ih je tršćanski principal za vavek zbarkal.

Brzojav „Naše Sloge“.

Kastav, dne 23. decembra 1901. Obćinsko zastupstvo jednoglasno odlučilo pritužili se crkvenim oblastima na one, koji nam gone hrvatski tisuću godina kod nas obćajni jezik iz crkve; odlučilo pritužiti se radi kraćenja hrvatsko-slovenskog napisa kod istarske željeznice, za koju i mise kese doprinose; odlučilo je našoj družbi sv. Cirila i Metoda 100 kruna dobre ruke.

Mirko Jelusić, načelnik.

Cirilo-Metodijski Block-koledar.

za god. 1902.

u manjoj sprotinjoj obćici, izašao je.

Razne viesti.

Političke.

Austro-Ugarska. Dne 21. t. mj. svršili su konačno izbori za sabor u Zadru.

Toga dana birao je naime dalmatinski velesjed. Izabrani bijahu 4 Talijana, 5 članova narodne stranke i jedan pripadnik stranke prava. U novom saboru kraljevine Dalmacije sjediti će dakle osim virilaca, ovi zastupnici: 18 članova hrvatske narodne stranke; 9 članova stranke prava; 6 članova srbske stranke; 6 članova talijanske stranke i 2 člana čiste stranke prava.

Srbija. Pukovnik Aleksander Konstantinović, rođak kralja Aleksandra, koji bijaše izgnan iz Srbije, piše u jednom bećkom listu o tom izgonu i o izvaji ministra-predsjednika dra. Vučića, da nije nikada kralja molio za dozvolu, da se može vratiti u Srbiju, već je samo molio za zastupnike naroda, da kazne vjerolomne činovnike, koji su izveli protustaran nalog. Ako ministar Vučić nije izdao takav nalog, zašto netraži službeno izvješće srbskog poslanika Kristića u Beću? Ova izjava neće stalno poravnati razmirice između pukaovnika Konstantinovića i njegova rođjaka kralja Aleksandra.

Bugaraka. Ministarska kriza nije još konačno riješena, nu pošto javljaju iz Sofije, da knez Ferdinand nije primio ostavke ministarstva, može se očekivati, da će ministar Karavelov sa drugovi ostati i nadalje na vladi.

Rusija. Dne 19. t. mj., prigodom imendana ruskoga cara Nikole II. priredjena bijaše u carskom dvoru svećana gostiha, kod koje su učestvovali osim Njeg. Velićanstva, i kodjer nadvojvoda Fran Ferdinanda, ruski poslanik sa svojim osobljem, ministar izvanjskih posala grof Goluchovski, ministar-predsjednik dr. Koerber te više drugih ministara i dostojanstvenika. Kod gostbe dignuo je car i kralj Fran Josip čašu u zdravlje svoga prijatelja cara Nikole II.

Ruski general Fadejev bijaše imenovan zapovjednikom IV. vojnog zbora, a general Gripenberg pomoćnikom zapovjednika četa u okružju Vilne. U posjeti rusko prijestolonasljednika u Berlinu i u izvanrednih poćastih, koje mu je car Vilim izkazao, naziru mnogi znak najboljih odnošaja između Berlina i Petrograda. Iz Petrograda oprovrgavaju viesti, da će Rusija sklopiti sa Perzijom novi trgovački ugovor.

Mjestne:

Čitateljima na vraćenje! Radi božićnih blagdana izaći će sledieći broj „Naše Sloge“ tekar budući utork 31. t. mj. Za odštetu dodali smo današnjem broju prilog. Svim našim vjernim čitateljima i prijateljima kličemo: Čestit Božić!

Božićnica za ućenika hrvatsko pućke škole u Šijani, biti će brigom naših rodoljubnih gospoja i gospojica na Sljepanju dne 26. tek. na 2 sata popodne u velikoj dvorani „Prvoga Istarskoga Sokola“. Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda pozivlje na to ućeniko veselje sve mjestne rodoljube.

Čitaonica u Pull, pozivlje na „Silvestrovu večer“, koja će se obćržavati na Silvestrovu, dne 31. decembra 1901. u dvorani „Prvog istarskog sokola“. Poćetak u 8 sati večer. Među ostalim toćkami rasporeda biti će i šaloigra: „Evo tete Milerice“.

Svoj k svom! „Croaća“ osiguravajuća zadruha u Zagrebu otvorila je glavno zastupstvo za ciele Istru, Goricu, Trst i Dalmaciju u Pull, te je sa poslanvanjem jur odpoćela. Glavno zastupstvo preuzeo je gosp. Lacko Križ, ravnatelj vinarske zadruge. Veseljem javljamo ovu viest, pa preporučamo svakomu najtoplije našu jedinu domaću zadruhu, koja će prema ustanovama svojih pravila polovicu čistog godišnjeg ostatka privadjati javnim svrhama onih pokrajina u kojima radi; doćim će drugu polovicu upotrebljavati na sniženje premije njezinih osiguranika.

Ovakvo ne radi nijedno drugo društvo, nego sabire novac i odnaša iz naših pokrajina. Tu činjenicu neka svaki uvaži i svojski podupre-taj naš domaći zavod.

Pokrajinske:

Oprost od čestitanja. Po starom obćaju kucamo i sada povodom sv. božićnih blagdana i promjene godine na rodoljubna vrata naših prijatelja i istomišljenika. Zastarjeli obćaj pismenog ili brzoprijetno čestitanja k blagdanom i k novoj godini moramo posve zapustiti pak novac, što bismo ga imali za rećena čestitanja potrošiti, našim dobrotvornim drućtvom podariti.

Veliki, bogati i neodvisni mogu si priušiti luksus pismenih i brzoprijetno čestitaka, jer njim preostaje još uvijek novca i za druga važna i plemenita djela. Ali mi smo maleni i siromašni te je škoda svakog novćića, koji se izdade za papir i marke ili za posjetnice i brzoprijetno. Svaki pametan čovjek podariti će drage volje onu svoticu, što bi ju imao potrošiti za čestitke, u plemenitije, važnije i potrebitije svrhe.

Nitko neka se neizgovara tim, da će mu se možda zamjeriti od prijatelja ili predstojnika ako im nećestita k blagdanom il k novoj godini i ako mjesto toga podieli odnosni iznos kojemu našemu dobrotvornomu drućtvu. Ni dalnji izgovor, da bi se tobož malo pomoglo sa malenom svoticom našim drućtvom — nevieri. Naša dobrotvorna drućtva primiti će sa zahvalnoću svaki darak pa i nebio veći nego li je jedna listovna marka od 5 novćića.

Prije desetak godina imali smo u Istri jedino našu plemenitu „Bratovšćinu u hrvatskih ljudi u Istri“. Tako posvećivali njoj svaki darak što smo ga mogli učiniti. Na nju smo zaliboz u novije doba zaboravili, jer su međjutim naćošla dva nova drućtva, nemanje plemenita i nemanje važna. To su „Družba sv. Cirila i Metoda za Istru“ i „Djaćko. podporno drućtvo u Pazinu“. Sada treba dakle, da dićlimo milodar i darove na troje, radi toga mora svatko, komu je iole moguće posegnuti malo dublje u žep, te pružiti milostinju našoj siromašnoj dječici raznih škola, našoj nadi u bolju budućnost našega naroda.

Mi si nemozemo pomisliti pravog rodoljublja tamo, gdje neima ljubavi, mara i brige za našu sirotinju, koja je bez škole, ili koja se nalazi u školi ali je potrebna svakdanjeg kruha i najnužnijih školskih potreboća. Svatko dakle, koji si prisvajja ime rodoljuba, ime prijatelja naše biede dječice mora — ako neima okamenjeno srce pružiti milostinju onim, koji gladuju, koji su goli i bos i koji su žedni nauke.

Prijatelji i rodoljubi sirom Istre, nezaboravite prigodom sv. božićnih blagdana i nove godine naših dobrotvornih drućtava!

Tajno poslanstvo — u Rim. Poznato nam bijaše već više dana, da se spravlja iz Istre i Trsta tajno poslanstvo u Rim k sv. Otcu. Za to tajno poslanstvo bijahu prvobitno opredieljene sledieće osobe: U ime ordinarijata porećko-puljskoga imao je poći proćt g. Pesante; ime kapitularnoga vikara tršćanskoga kanonik Buttignoni; u ime zemaljskoga odbora za Istru prisjednik dr. Cleva i konaćno u ime magistrata tršćanskoga ravnatelj zemaljskoga liceja Benussi.

Zadaća toga poslanstva imala je biti, da se konaćno uredi crkveno pitanje, u biskupijah Primorja, da se stane na put tobožnjim agitacijam slavenskih biskupa i svećenika i da se posve odstrani iz naših crkava i poslednji trag slavenskomu ili staroslovenskomu jeziku.

U deputacija izabrane bijahu samo takovi mućevi, koje su na glasu kano protivnici staroslovensćine i koji su se već odlićivali pobijajuć ili navraljavajuć na to naše narodno pravo.

Proćt Pesante i ravnatelj Benussi pisali su opetovno proti porabi glagoljice u Istri. Prisjednik Cleva potaljanćio je po nalogu zemaljskoga odbora sva hrvatska i slovenska imena gradova, sela i selaća Istre te upotrebljava danas zemaljski odbor i talijanske obćine te nove nazive i službeno. Kanonik Buttignoni poznat je odavna kano ljuti protivnik naše jezikovne svetlinje u crkvi i kano takav imao je poći u Rim kao pouzdanik preć. Petronia.

Već bijaše sve pripravno za odputovanje, ali najednom doće nalog, da gćkanonici neimaju odputovati. Poslanstvo imalo je putovati na troćkove zemaljskoga odbora za Istru.

Za sve to znali smo mi valjda prije nego li oni, koji su o tom prvi u gradćkih i bećkih novinah progovorili. Sutili smo, da nam se nerezede, da izazivijemo ili da izvraćamo. Sad mozemo i mi s tim na javnost, jer to nije više nikakva tajna.

Jedan bećki list piše, da je deputacija jurve odputovala u Rim, ali ne u prvotno opredieljenom broju. Odputovali su naime sami svetovnjaci dr. Cleva i ravnatelj Benussi; proćt Pesante i kanonik Buttignoni, da doćiše u poslednji hip sa višega mjesta nalog, da ostanu doma. Mi smo znali, da bijaše zadnji hip odlučeno, da ova dvojica neima odputovati, ali nebijaze nam poznato da su dobili taj nalog sa višega mjesta. Nemamo ni sada, koje je to više mjesto, je li to kakva crkvena ili svietka oblast. Nu to nemanija ništa na stvari.

U Rim odputovaze Cleva i Benussi kano odaslanici svietkih oblastih, nu oni imadu stalno pismenih i usmenih podnaka i navoda i od crkvenih poglavara iz Poreća i Trsta. Oni će dakle sami nastojati opraviti ono, za što bijaše odlučena prvobitno četvorica njih.

Odaslanici dakle svietkih i crkvenih oblastih Istre i Trsta pokućali će kod sv. Stolice izposlovati, da se zadade poslednji udarac našemu narodnomu jeziku u crkvi, da se dokine u crkvi sve, što nije-latinsko bilo kod sv. mise, bilo kod dićljenja sv. sakramenata, obreda itd. Takvo ukinuće provedeno je u novije doba pod biskupom Flappom u biskupiji porećko-puljskoj. Tamo se već u čisto hrvatskih župah ili kapelanijah proćiće talijanski; ostalo je već prije sve ukinuto. Za tim se ide i u biskupiji tršćansko-koparskoj. Taj će ići njesto teže, ali će ipak konaćno ići. Najprije valja dokinuti sve što nije latinski kod sv. mise, kod blagoslova, sv. sakramenata, obreda itd. Sve to valja da bude latinsko. Zatim će doći na red talijanske prodike u hrvatskih i slovenskih crkvah. Ići će i to teško, ali će napokon ipak poći.

I tako po vremenu imati ćemo latinske crkve svuda, i sav narod talijanski sve na veću slavu vjere i velike majke Italije.

Za sada valja za sve to predobiti sv. Stolicu, koju će se nastojati osvjedoćiti izvjetaji gć. biskupa i kapitularnih vikara — ako neki htjeļa vjerovati odaslaniku židovskog magistrata i onomu lažliberalnog zemaljskog odbora. Budu li u Rimu ovim zlovjestnikom povjerovali, valja se našemu narodu pripraviti na najteže kućnje, što ih je igda podnio. On će boćjom pomoćju i to podnieti, ali oprostiti neće nikada svojim zlotvorom i grobokom grieha i zloćina, što ga na njemu izvesti kane.

U Rimu neka pazi što rade, jer budu li i tamo uvadjali politiku onamo, gdje njoj mjesta neima — mogli bi se ljuto pokajati. U ovih stranah imade goriva doći, netreba nego upaliti, pak će sve razplamsati tako, da se bude i u Rimu plameni sjać odrazivao.

Hrv. pjev. i tamb. družtvo Lovor u Opaliji imati će dne 29. t. m. u 8 sati na večer svoju redovitu glavnu skupštinu sa običnim dnevnim redom, te se svi članovi i prijatelji društva na istu pozivlju.

Iz Mošćenica nam pišu: Na novu godinu priprema naš vredni odbor „Ženske podružnice družbe sv. C. i M.“ u Mošćenicah božično drvo za djecu, kojom zgodom će se deklamirati „Vjera, ufanje i ljubav“, a predstavljati „Dječje radovanje“. Zatim će biti razsvjetljeno božično drvo uz pjevanje božičnih pjesama. Preporučuje se roditeljem i prijateljima mladeži, da dodju sa djecom čim u većem broju. Pristup biti će na 4 sata po podne.

Prijatelj naroda.

Na družbu mu isto imanje. Iz Voloskog doznajemo, da je na 7. t. m. bilo prođano na dražbi čitavo imanje Vika Sussan (Sušan) iz Jušići i da je to imanje kupio jedan od tjerajućih vjerovnika naš čestiti rodoljub - g. Ivan Ggurina iz Rukavca. Mi se toj nesreći Sušnja nit najmanje ne veselimo; mi ga dapače sažaljujemo. Ali istodobno uvidjamo u toj nesreći prst božji, koji je stigao Sušnja, košilo i nekoga druge bivše pajaše matuljskog izdajice, koji su prije bili ugledni i imućni kućegospodari i obnašali obćinske časti, a sada spali na prosjački štap.

Tako će malo po malo propasti svi prijatelji onog narodnog odpadnika, jer nemože imati božjeg blagoslova onaj, koji se druži i prijateljuje sa izdajicom svoje domovine.

Iz drugih krajeva.

Promoviran bje 20. t. m. u Graecu na čast doktora sveukupnoga lješničtva Hrvat Istranin g. Ivo Letis iz Opalije, član hrv. akad. društva „Hrvatske“. Novome doktoru naše iskrene čestitke.

† Biskup Franjo Zottmann. U novinama čitamo, da je u Ornbau u Bavarskoj na 12. t. m. preminuo Franjo Zottmann, bivši biskup Tirarpolu u Ruskoj. Pokojnik probavio je kroz 8 godina u našem kršnom Kaslu i premda je rietko izlazio i većinom samotovao, bio je od ovih štovani i ljubljen, jer je rado podupirao siročad. Lahka mu bila zemljica!

Plemeniti dar. Poznati dobrotvori našega naroda presvj. g. Pavao Gugler, kanonik i naslovni biskup u Zagrebu, podario je kao božični dar „Družbu sv. Cirila i Metoda“ za Istru 100 kruna.

Preč. g. Mijo Smeliško, kanonik i katedralni arhijakon u Zagrebu, koji se često sjeća istarske sirotinje, sjetio se je i sada predav uredništvu „Obzora“ 200 kruna za dječak podporno društvo u Pazinu. Živili plemeniti darovatelji i dobrotvori naše biedne dječice!

K izjednačenju hrvatskog sveučilišta u Zagrebu. Splitskomu „Jedinstvu“ šalju iz Beča dne 17. t. m. u pogledu izjednačenja izpita položenih na hrvatskom sveučilištu u Zagrebu sa izpiti položenimi na sveučilištih u ovoj polj monarhije, koliko sledi: „Danas doznao sam od strane njegove preuzvišenosti g. ministra nastave, da će se drugom polovicom iduće godine priznati izpiti položeni na zagrebačkoj univerzi također i u Austriji. Već su svršeni prvi i glavni koraci, a brzo će se objelodaniti i dotična naredba.“

Odsudjeni djael — radi Krstića. Iz riečkih listova doznajemo, da je bila dne 19. t. m. tamo razprava proti dvojici naših djaka — jedan je iz Mošćenica, drugi iz Cresa — koje je tužio odpadnik Krstić, da su proti njemu dne 15. novembra na Rieci priredili demonstraciju na Adamičevom trgu. Djake je branio odvjetnik g. dr. Andre Bakarić. Djaci su odvažno priznali, da su proti Krstiću demonstirali i da su na to bili ponukani od pogrđnih članaka, koje je Krstić napisao u svojoj „Mačjoj“ i kojimi je krvave vrijeđao njihovu hrvatsku narodnost. Djaci bijahu odsudjeni po 10 kruna globe.

Društvene.

Za Dječke pripomećno družtvo u Pazinu sakupio je g. Ivan Vitasović u krčmi g. Jakova Korne u Martani K 6-78, koje darovao: Ivan Vitasović K 1, Anton Vitasović K 1, Anton Jurić K 1, Miho Buić od Mitra K 1, Ivan Radolović 20 p., Grgo Radolović 20 para, Jakov Bažalen 20 para, Josip Zuliani 12 para, Dietak Šain 8 para, Ivan Krpčić 20 para, Ivan Šain 38 para, Jakov Korva 30 para, Mate Čalić 40 para, Marija Korva 10 para, Kata Korva 10 para, Mate Šilian 20 para, Jakov Krizančić 20 para, Jakov Lillian 10 para.

Veliki narodni dar.

Dajmo, podarimo Istri taj veliki narodni dar! Ona ga još nije nikada tako trebala, kao što ga treba danas, jer sudbina našega naroda u toj nestretnoj zemlji nije „jošte“ nikada visjela na tanjoj niti, nego li visi danas.

Sve se je tu urotilo proti narodu našem, odasyuda ga pritislo ponižavanje, zapostavljanje, zatiranje. I snuju se i kuju protiv nas osnove, kakove samo pakao izmisliiti može, sve ide za tim, da nas se zatre, da nas se uništi, pa da se time izbriše iz ove zemlje više nego li tisućljetnje njeno obilježje hrvatsko.

Teško onomu, koji je ostao vjeran časti i imenu svojemu, njega tjeraju i gone, kako se tjera i proganja divlja zvjer u šumi.

I muče ga i proganjaju i mrevare i ubijaju!

Maloselo i vižinadska tamnica svjedoče! Ubogje žrtve!

A ubili ih Talijani — Talijani nam ne daju živjeti, oni hoće, da na našim lješinama utvrde svoju moć i vlast. I rođenu krv — brata su nabuchali protiv rođjenoga brata, a pomažu ih u tom rođjene izdajice, koji za plaću šireču otrov i žuč u žile naroda našega.

I bez prestanka, neprekidno se u narodu ubija svijest i ponos hrvatski. Jer oni nam grabe i djecu našu, — malu sirotinju našu — jedinu uzdanicu našu.

A mi ne damo te naše djece, ne damo, ne puštamo iz ruku te sitne naše sirotane; mi hoćemo, da taj pomladak ostane naš i samo naš — da ostane onakav, kakvim ga je Bog stvorio, mi hoćemo, da ta naša djeca budu i ostanu Hrvati i to dobri, pravi, koreniti i oduševljeni Hrvati, koji će znati i umjeti, da i nadalje čuvaju u duši i srcu svome starodrevne tradicije otaca svojih, a osobito svetinju našu — jedino naše bogatstvo ostavljeno nam od vjekova: — rječ našu hrvatsku.

I za to mi i čuvamo tu djecu našu kao najsvetiji amanet najboljega diela našega hrvatskoga srca mi smo tu djecu dali u zaštitu naše dične družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

I krasna i rodoljubna ta družba uzela je pod svoje okrilje već nekoliko stotina te mile naše dječice.

Volosko, Opatija, Maloselo, Pula, Vabriga, Baderna, Kaštelir, Livade, Bergudac, pa Gologorica, Juršići, a doskora i Vlakovo sve su to mjesta, u kojima je naša Družba pod zastavom naših slavnihi svetaca podigla svoje čadore, gdje se kupe i sabiru naša djeca u obranu protiv tuđinskihi, otrovnihi striela predvođjenih osmericom vriednih učitelja i četirim učiteljicama.

No time je pomoženo samo do nekle. Još ima u Istri sedamnaest hiljada naše djece bez ikakove obuke. Težka je kob tih nevoljnihi ube-

gara, to većma, kad se uzme u obzir, da je dio njih odsudjen, da uslied tuđinskog uzgoja, pogazi svoje ime, svoj jezik — krv svoju, dočim će drugi obaviti tminom neznanja nositi na sebi sudbinu parije — jadnog nevoljnika. I taj će dio našeg naraštaja biti na ruglo svijetu, a na igračku nesmiljenom dušmanu.

I tu se diže sama ruka Providi božje, koja nas upućuje na prvu dužnost našu. Mi osjećamo u srcu svome, da ta nesretna raja treba pomoći — i to brze pomoći.

A tu pomoć može tim nevoljnikom pružiti jedina naša Družba sv. Cirila i Metoda za Istru.

Nego naša se je Družba iztrošila, oslabila — ona ne može da za pustu istarsku rajnu više ista učini, a veliko bi čudo bilo, kad bi ona prema sredstvima kojima sada raspolaže, mogla da i za unapried očuva u narodu ono, što je učinila, sagradila, podigla.

Hrvati braćo! Ne ostavljajte nas u času, kad Vas najviše trebamo, ne zapuštajte družbu našu u ovim teškim našim prilikama. Ne ostavljajte je, te naše družbe, ne zapuštajte je, već joj omogućite, da može jačim silama uprieti velebnim svojim i uzvišenim djelovanjem i nastojanjem oko spasa naroda našega u Istri.

Svi se složimo, svi koliko nas ima i namaknimo našoj ubogoj Istri dar, veliki narodni dar, kojega ona sada tako nužno treba.

Hrvati i Hrvatice! Prvi dan nove godine na domaku je. Običaj je iz davnina, da se toga dana djeci daje „dobra ruka“. I naša istarska djeca, naša biedna sirotinja, naša mila Družba sv. Cirila i Metoda za Istru prosji „dobru ruku“. Ne uzkratimo darak sirotinji! Neka na novu godinu svaki Hrvat dade našoj Družbi tko krunu, tko dvije, kako i koliko lko može!

Kad bi svaki svjestinji Hrvat dao ma i samo jednu krunu, našoj bi se Istri pomoglo možda za sva vremena!

To bi bio za tužnu zemlju veliki narodni dar, što bi joj ga namaknulo čitli hrvatski narod.

Hrvati i Hrvatice! Uslišajte ovu našu skrušenu molbu! Pomozite Istri, pomozite! pomozite! Vi ste za tu našu siroticu već do sada učinili mnogo i vjerujte nam, da nam nije krvava potreba, ne bisma Vas pitali, ne bismo prosjaili od Vas maleni darak, kao što ga prosjaci prose!

Udielite biednom narodu u nevolji! Smilujte se istarskom patniku, pomozite mu dok je doba!

Presvietli biskupi i Vi visoki dostojanstvenici crkve naše, Vi koji ste u tolikim zgodama pokazali, kako Vam srca kucaju ujedno sa srcem naroda, od koga ste potekli, dajte, ož umnici roda našega, da uz zahvalnost svih Hrvata privučete na svoje častne glave blagoslov mučeničkoga našega istarskoga puka.

I vi svećenici, častni pučki pastiri, doprinesite i Vi što možete, da naša buduća naraštaja ostane na stazi vjere i hrvatstva. Jer ima u nas naroda, koji se već od nas sasma otudjio, koji mrzi i sramoti ime hrvatsko, a ima naroda, koji se je nagovorom tuđinca dao skrenuti i od svete naše vjere. I taj zavedeni narod je već u svom bjesnilu i pucao na svoje svećenike. A mi ne ćemo, a naša družba sv. Cirila i Metoda ne će, da se ta zaraza dalje širi i s toga pomozite joj i Vi sa svim svojim silama.

I Vi ostali Hrvati učeni i neučeni, imućni i manje imućni, mladi i stari, svi, svi, koliko Vas god gdje ima — sjetite se i Vi naše družbe, udielite joj darak.

A Vi Hrvatice, plemićke, gospodske, građanske i seljačke kećeri, Vi zvijezde naše, Vi dike naše gledajte, da na prvi dan nove godine prvi kucaj Vašega nježnoga srca, prva misao, prva želja duše Vaše bude ta, da se sjetite naše Družbe, da potaknete nemarne, da uzplantite nehajne i hladne, da u osvit noye godine pruže pomoćnicu ruku našoj Istri.

Hrvati i Hrvatice! Gledajmo, da taj veliki narodni dar, što ćemo ga nameniti istarskoj braći bude u istinu velik i krasan dar. To zahtjeva čast imena našega, to zahtjeva naš narodni ponos! Na djelo dakle Hrvati i Hrvatice, a sve uz gesto:

Sve za spas Istre naše!
Hrvati i Hrvatice! Prvi dan nove godine je blizu. Ne zaboravite toga dana našu Družbu sv. Cirila i Metoda, koja Vas moli i zaklinje pepelom otaca naših i časnu imena našega, da toga dana pružite istarskoj, tako potrebnoj sirotinji što bolju i obilatiju:

„Dobru ruku“.

Listnica uredništva i uprave.

Gosp. dopisnikom iz Barbana, Vabriga i Pazinštine javljamo, da smo morali njihove dopise pustiti za buduću broj radi nedostatka prostora.

Nastavak u prilogu.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu, stojeća pod zaštitom obćine slob. i kralj. glavnog grada Zagreba, otvorila je
GLAVNO ZASTUPSTVO
za Istru, Goricu, Trst i Dalmaciju sa sjedištem u Puli.

Upozorujemo svakog valjanog kućegospodara, da sve svoje zgrade i pokretnine osigura proti požaru i šteti od groma kod „Croatiae“ već načela radi, da novac ne ide u tuđjinu.

Osiguranja se primaju uz vrlo nizke cijene i dobro jamstvo.

Mjestni zastupnici traže se u svim selima i gradovima Istre, Gorice, Trsta i Dalmacije. Ponude se šalju na

Glavno zastupstvo „Croatiae“ u Puli.

Iz drugih krajev:

Nekolike savjeta onim, koji se sele u tuđi svijet. „Pucki List“ piše:

1. Ako možete živjeti kod kuće, nigda ne putaj u svijet, navlastito ako si odmakao godinama. U svijetu ima i previše mladosti, za stare ljude nema mjesta.

2. Kad si u svijetu, najprvo uči jezik, ako je moguće i čitat i pisat. Tađ uči običaje zemlje, da znaš gdje si.

3. Stoj gdje si došao, i drži svoj novac za se.

4. Ako si oženjen, a mlad, dovedi svoju ženu k sebi. Hranit ti ju valja, bilo kod kuće, bilo kod sebe. Neka je uza te.

5. Čitaj novine. Iz novina se uči sve, što ti je u životu potrebno.

6. Stupaj u hrvatska, a kad tih nije, u drugo koje pomoćno društvo. Kad oboliš, imaš ljeknika i ljekarije badava, radničnu podporu. Kad umreš, hrvatska zajednica — na primjer u Americi, daće tvojoj ženi ili obitelji 2500 kruna.

7. Učini se građanom bilo američkim, bilo engleskim i koristi se pravi, koje ti to građanstvo dava. Ono te uči što je čovjek, i što je sloboda. Kad si građanin, i kad ostaješ u zemlji i ne davaš tvoj novac drugomu, nitko neće ni pisnuti proti tebi.

8. Ako si poljodjelac, hajde i u Americi na polje. Tako čine Česi, Rusi, Poljaci i Slovaci, i stoje bolje nego isti Amerikanci, jer su radniji. A ima u Americi polja, kano u nas mora, na komu raste pšenica, kukuruz, raz, krumpir, kupus glavali i svako povrće. Zemlje se može imati i za ništa, a i porezi se za 10 godina ne plaćaju. Nešto malo drugčije nego li kod nas. Nitko ne žive bolje nego poljodjelac u Americi, ali valja staj kamo dodješ i brinut se za svoje posle.

9. Glasuj na izborih; tim pokazuješ, da se brineš za zemlju, gdje živeš, i Inglez te najviše rad toga voli.

10. Ne putuj često amo i tamo, jer ti putovanje najviše štete donosi i jer te radi putovanja progone. Amerikanac.

Broj novina na svijetu. Po najnovijoj statistici izlazi na čitavom svijetu 51.942 novina koje su ovako podijeljene: Američke družene države 20.630. — Englezka 4400. — Austrija 2501. — Italija 2178. — Ugarska 1003. — Španjolska 850. — Holandija 760. — Japan 716. — Švicarska 690. — Englezka Indija 650. — Belgija 468. — Rusija 450. — Norveška 390. — Švedska 350. — Brazil 330. — Danimarka 300. — Rumunjska 129. — Srbija 78. — Grčka 53. — Turska 45. — Merlandeska Indija 40. — Ostale zemlje 90.

Koliko će se kovati novoga novca godine 1902? Službene novine javljaju, da će se buduće godine kovati novoga novca: 600.880 komada zlatnih 20 krunaša u vrijednosti od 12.017.600 kruna; zatim 200.000 komada zlatnih 10 krunaša u vrijednosti od 2.000.000 kruna; 50.000.000 komada bronzanih 2 filira u vrijednosti od 1.000.000 kruna; 5.000.000 komada bronzanih 1 filira u vrijednosti od 50.000 kruna. Svega dakle ukupno novca kovati će se 1902. g. 55.800.880 komada u vrijednosti od 15.067.600 K.

Pronađen rukopis sv. Petra. Pronašamo iz krakovskoga „Glasa Naroda“: U jednom pismu iz Jerusolima čitamo sljedeće: „Dne 13. Julija o. g. umro je u Jerusolimu čielom gradu poznati ubogi čovjek, imenom Kore, koji je doživio 109 godina. Taj je čovjek već 50 godina bio niem, živio je u podpunoj samoci, a ljudi su ga smatrali pravim svetcem. Jer nitko nije znao, što je ostalo iz toga čovjeka, pošlo je posebno povjerenstvo u jednu špilju na getsemanskoj gori, u kojoj je prebivao pokojnik. Stiene špilje bijahu obložene životinjskim kožama, na kojima je Kore i spavao. Pod posteljom je pronađen ulaz u nižu, manju špilju, u kojoj

je stajao mali, željezom okovani kvečev. U kvečevu je bilo 200.000 franaka u franczkom, turskom i grčkom, ponajviše starijem novcu. Pod novcem je ležao rukopis na papirusu, omotan zelenim suknom, koje se je na prvi dodir raspalo u prah. Rukopis je crvenom materijom pisan hebrejskim pismom u staro-židovskom jeziku, a glasi:

„Ja Petar, ribar Isusa, sina Marijina, propovjednik njegove vjere, govorim cielomu svijetu po Gospodinovoj zapovjedi i u Njegovu ime“. Rukopis je podpisan vrlo izrazito: „Ja Petar, ribar, u ime Isusa, u 50-toj godini svoga života, napisao sam ove riječi ljubavi na dan treće Pasche posle smrti moga Učitelja Isusa Hrista, sina Marijina, u kući Beljeri, uz svetište Gospodinovo“.

Papirus je uzprkos svojoj velikoj starosti još posve sačuvan. Rukopis su ponajprije proučili jerusolimski učenjaci, koji ipak nisu mogli razumjeti starodrevnih riječi. Napokon su došli do uvjerenja, da je tako čistim staro-židovskim jezikom mogao pisati samo čovjek, koji je doista u Isusovo vrijeme živio. Da je podpuo razjasni taj prezanimivi rukopis, javljen je njegov pronalazak „Biblijskom društvu“ u Londonu, koje je odmah u Jerusolim poslalo najbolje poznavaoce staro-židovskoga jezika. Ovi su nakon pomnog i dugog prončavanja izjavili, da rukopis nije falsifikat, nego vlastoručno pismo sv. Petra apoštola. Zna se, da je sv. Petar umro pisati, jer se to spominje na više mjesta, u evanđelju sv. Marka. „Biblijsko društvo“ u Londonu ponudilo je za taj predragocjeni rukopis Korevima rodjakom 20.000 funti sterlina, ali ga oni ni za tu svotu ne daju. Jedino su dozvolili društvu, da ga fotografira i da izda njegov tumač“.

Razumije se samo po sebi, da bi ova viest mogla biti i izmisliotina.

Gostionica za siromašne žene u Londonu. Javljaju iz Londona: U predielu Westend najvećega na svijetu grada, ima se ustrojiti gostionica za siromašne žene, gdje će objed dobiti za 4½ pence (od prilike 45 filirah). Ovdje će prije svega dobitivati hranu na tisuće dnevnih članica radničkoga ženskoga svieta. U prvom početku podupirati će taj podhvat najuglednije kuće u Westendu, a kasnije će se djelokrug ovoga poduzeća još više proširiti. Uredjena je gostionica za radnice, krojačice i modistic. Gđa O' Kell, poznata nadzornica zdravlva u Marylebonu, tvrdi, da na desetke tisuća djevojakah i žena, koje u Westendu rade, teško trpe usljed nedostatne hrane. Cijene u postojećih gostionical su za jelo prevelike, a kruh, što si ga od kuće ponesu i namažu maslacem, posuši se, bude bez teka i odvise jednolična hrana. S toga do 60 postotaka ovih zlo hranjenih ženah trpi od slabokrvnosti i od ne nastajućih organičkih bolestih kao i bolestih kože. Poslodavci su često u neprilici, kako da zadrže potreban broj radnica. Mnoge žene unatoč slabosti rade srčano dalje, ali mnoge ostavljaju posao. Jedino je sredstvo ponazoru gdje. O' Kell, da se ustrojše jeftinih gostionica, gdje će samo žene dobitivati hranu. Po uzoru postojećeg već sličnog zavoda Aleksandra Trusta dobivali će se u ovoj gostionici objed za 45 filirah, te će svaka radnica dobitivati: kruh, zdjelicu juhe, komad govedine, dvojako sočivo i pudding. Ovo će poduzeće biti poslovno i dobrotvorno i pošlo žene manje jednu nego muzikarci, to će ovakova gostionica davati i neku korist.

Kako su buha i groznica sebi mjesta našle. Sastanu se buha i groznica — traži svaka, na koga će da se popne. Dogovore se one putem ovako: buha će otići na gospodina, a groznica na seljaka.

Kako se dogovoriše, tako i učiniše. No posle kratkog vremena opet se one sastanu na putu — ostavila svaka svoga, pa krenule dalje na put, da traže

bolje mjesto. Nit je buha s gospodinom, nit groznica seljakom zadovoljna.

Tužila se buha groznici: „Moj gospodin — veli — po danu spava, a po noći jede, pije, nemožeš ga u postelji dočekati; a kad ga dočekam, jedva što ga malo uzgrizem, već se probudio i prilita za mnom u potjeru — a ja bježi kao brez duše! Nikad mira nemam, uvijek moram biti na oprezu, i gladna sam bogme ja uvijek na debeleom mom gospodinu“.

„Jao, sestro — potužit će se opet groznica buhi — nije ni meni bolje na mom seljaku. Ovo kratko vrijeme, pa sva se izubijah na njemu. Uviek ti je i uvijek na poslu, na oranju — pa čim ga uhvatim, a on stresne samnom o oranje, a ono udaranje, pa mi evo sva rebrā izprebija“.

„Nego znaš ti šta, sestro! — do sjeli se malo zatim groznica. — Ajde da se mi promienimo — otiđi ti na seljaka, a ja ću na gospodina“.

„Pa ajde“ — kaže buha. — „Da kušamo i tako“.

Promiene se one — a kad su se zatim sastale, hvalila se svaka sa svojim glasom, da boljeg nije mogla naći.

„Moj gazda“ — hvalila se buha — „naradi se, izmuči se po danu, a kad na večer kući dođe, legne i usne kao zaklan — da ga stoliu buha kolje, nebi se probudio“. — „A moj — hvalila se opet groznica — kad ga spopadnem, a on odmah daj legni u meku postelju i pokrij se svinimi pokrivali, pa meni, sestro mila, i meko i toplo, nigdje na svijetu bolje“.

Kako brzo plovi riba. Francezki učenjak II. Regnard došao je nakon mnogih iztraživanja do spoznanja, da riba, ako napne sve svoje sile, učini put, koji je u jednoj secundi deset puta veći nego izlaska duljina njezinoga tiela. Riba, koja je pol metra duga, može za četvrt sata učiniti 2000 metara; riba od 10 cm. u isto loba učini 400 m.

Novim* na poduku. U jednom od najnjih brojeva obećali smo donjeti članak koga pod gornjim naslovom donasa Bavarska domovina* („Das Bayerische Vaterland“) u svojem broju od 21. novembra t. g. Taj članak glasi se doslovce k prevodu: Slovenska literatura stara je 1000 godina. Godine 963 došli su apoštoli vjere Čil i Metod iz Soluna k našim pradedovima, sastavivše po grčkim slovima posebni abebet, koji se još dandanas nazivlje „cirkica“ i koga i dandanas upotrebljuju Rusi, Ruteni, Bugari i Srbi u pismu i u usku. U toj su cirilici sastavljeni Frisingenski fragmenti. U ovima se vidi i jedna propovjed, koju je g. 1273 Manji biskup freisingenski (ime mi je izjelo) u Škofiji Loki u Kranjskoj držao iz toga sledi, da je dapače i jedan njemački biskup pred više negoli 700 gina poznavao slovenski jezik tako podpun da je mogao u istom propovjedati. Ova je jezik tekom vremena pronjenio i usavršio, on postoji pako u temeljnom tekstu još uvijek u vjerskom obredu, jer cieto liturgija pravoslavne crkve u Ruskoj, Bugarskoj, Srbiji, Bosnoj i Hercegovini i u Crnoj Gori i kod grčko-katoličkih kršćanina u Austro-Ugarskoj, nadalje kod katolika u Crnoj Gori poslužujuje staroslovenskim jezikom. Izraz slavenski* nije opravdan, jer je preobčinit. Slovenci su samo od lomak velike avenske obitelji, koja obuhvaća Ruse, Čeh, Poljake, Rutene, Hrvate, Bugare, Sloake i Slovence, ali crkveni jezik jest staroslovenski.

U izobrazbi ne zaostaje ni narod nipošto za drugim, a bio bi se ipco pogotovo još više, kad ga u tome ni bilo sprečavalo veliko siromaštvo nastalo usljed malenog posjeda zemljiš; nu uzprkos tomu ne doprinaša inteligenciji

ništa manje, nego li ikoji narod naše monarhije.

Stanovita štampa postupa doduše s nama mačuhinski, jer smo katolici — jer hoćemo, da ostanemo katolici. — Gibanje „Od Rima“ (Los von Rom) nije našlo kod nas plodna tla. Čitalo se je doduše o prelazima na protestantizam u Ljubljani, Celovcu, Mariboru i Celju, ali barem 99% odpadnika ne nosi slovensko ime. U ostalom, u svakoj pšenici ima kukolja. U dobi od 40 godina (prije spomenutog gibanja) prešli su -- koliko je meni znano — samo dva Slovenca na protestantizam, jedan advokat i jedan teolog.

Mnogo mojih sunarodnjaka uživa visoke časti; da su se tako visoko popeli, gotovo im služi samo na čast. Kardinal nadbiskup dr. Missia u Gorici sin je nekog vinogradara, knezo-nadbiskupi ljubljanski i mariborski su kmetski sinovi; isto tako blage uspomene pok. biskup tršćansko-koparski Šterk i biskup krčki dr. Mahnič. U sjevernoj Americi su dva prava biskupa i jedan posvećeni biskup Slovenci; ali također u svjeskim službama nalazi se posvuda mojih sunarodnjaka na visokim mjestima. Možebiti zanima vaše čitaoce doznati, da je bio stric supruga radikalnog Niemca Wolfa, tajni savjetnik dr. Stepšnik, knezo-biskup od Lavanta kako već samo ime kaže, Slovenca.

Mi da nemamo literature? Tu bi pak molio za razjašnjenje. U Ljubljani izlazi 12 slovenskih novina, u Gorici tri, u Trstu dve (pet. Op. Ur.) u Celovcu, Mariboru, Celju, Novom Mestu i Idrji po jedna, u Sjevernoj Americi šest, dakle ukupno 29. Slovensko društvo za prostranjivanje katoličkih i obće korisnih knjiga sa sjedištem u Celovcu, broji ljetos 76,110 članova i izalzo je samo ove godine 157.280 kruna i 98 para za družvene knjige. Gdje imade slično družvo u Njemačkoj? Van dakle s kartama!

Izvestitelj „Novih vjesti“ (Münchener Neueste Nachrichten“. Op. Ured.) u Münchonu neka se ne brine za učiteljske sile; neka nam se dade naše pravo i neka nam se dade sveučilište, a za dostojno popunjavanje odnosnih stolica pobrinuti ćemo se već mi sami i od preteka još koji tucet sposobnih profesora na raspolaganje staviti.

Prije no li zaključim, opažam, da ima medju Slovencima barem toliko Polyglota koliko u polovici Njemačke, što svakako nije svjedočba siromaštva za duševnu ograničenost. T. O.

Protiv sušice. Dokazano je, da se klice bolesti plućne drže pljuvotine, izbačene po sušičavim bolestnicah, te da pomenute klice iz osušanih pljuvotina prelaze gibanjem zraka u zrak, i da se udisanjem tako okuženog zraka mnogi čovjek zarazi bolešću sušice, to upozorujemo na pogibelj, priprepčivosti bolesti sušice kroz pljuvotine, izbacivane po tlu od sušičavih bolestnica. Da se uzmogne od zaraze tuberkulozom čuvati, potrebno je, da budu sve javne prostorije providjene dovoljnim brojem i shodno porazmjerenim pljuvaljkami. Pljuvačnice imadu biti od gline tako, da se lahko i temeljito očistiti uzmognu; one se imadu na pola vapnenim mliekom ili sa 5% karbolnom rastopinom i sa 2% lysolovinom napaniti. Svaki dan valja pljuvaljke izprazniti, očistiti i na novo providiti jednim između spomenutih razkužila i paziti na naputak proti sušici. Suha bolest (sušica, jetika) je opasna bolest, koja je već mnoge sa životom rastavila. U pljuvacki sušičavih ljudi nalazi se klica bolesti. Da se od te bolesti očuvamo, valja nam poučiti svakoga, koji kasljeva ili pljuvaka, da ne pljuva na pod stana, ureda, radionice i inog boravišta (gostione, kavane, krčme, željeznčkih kola itd.), ili gdje prostorije nemaju poda, na zemlju, već u pljuvačnicu. Pljuvačnica neka bude takova; da se temeljito može čistiti, inače prieti po-

gibelj od nje. Potrebno je i to, da koli sobe, toli odielo, hranu, stan naš i svako mjesto, gdje boravimo, držimo čisti; jer čistoća i sama očuva čovjeka od mnogog zla i mnoge bolesti.

Gospodarske:

Pala cijena petroleju. S raznih strana pitaju nas, da li je u istinu pala cijena petroleju — jer da za to neznaju po selima i da trgovci još uvijek prodavaju petrolej na malo po 20 ili čak po 22 novčića litara.

Popitav se u gradu kod trgovaca, doznali smo, da je cijena petroleju doista pala i da se u većih gradovih prodaje litar po 14 nvč.

Upozorujemo dakle naše občinstvo, da se ne dade odirati od trgovaca, koji bi se morali zadovoljiti i s malenim dobitkom, nipošto pako s tako velikim, kao što ga imaju oni, koji prodaju litru 6—8 novčića skuplje nego li u gradu.

Petrolej pogibeljan bilju. Često se čita, kako je petrolej prokušano sredstvo proti malim životinjicam, koje napadaju lišće na biljkah ili cvieće. Točnim promatranjem došlo se međutim do sasvim drugih čimbenica. Svaka kap petroleja, koja padne na stablo ili granu, upije kora. Ako se dakle drvo maže petrolejom, to petrolej prođe u sve šupljice drveta, pa sprečava, da sok ne može koluti u cievih. Posljedično toga jest, da često puta opada cvieće, a i plod sa drveća. Ako se zelenje namaže petrolejom, izumre skoro onaj čas tkanje na vrhu biljke, a često puta zastane sok u njemu, te zelenje zakržlja.

Neki vrtlar polio je dva grma ribiza zaljevalnikom vode, u kojoj je bilo oko četvrt litre petroleja. Pa što je bilo? Opalo je sve zrnje, a mnogo se lišće sasvim osušilo ili na pol. No najvećma škodi stijvam i jabukam, kada se namažu petrolejom. Trešnjam i kruškam ne škodi tako jako.

Med mjesto sladora (enkara). Poviše porea na slador moglo bi k poboljšanju naših gospodarstvenih prilika i te koliko doprinieti, kad bi se naši gospodari ozbiljno odvažili htjeti, da sada, pošto je slador poskupio, što većim marom uz pčelarstvo u tu svrhu prionu, da se upotreba meda mjesto sladora u kućanstvu u što širih krugovih pučanstva uvede. Med je, kako je poznato, za probavu bolji i zdraviji, a uz to i jeftiniji, nego li slador, a osim svega toga imade još i puno dobrih ljekovitih svojstva u sebi. — Mnogi pčelari upotrebljavaju skupa sa svojimi porodicami i svom kućanstvu samo med mjesto sladora, ne trošeći ni jednog novčića za slador, pak su svi zdravi i krieptki, da ih je milota pogledati. Uzme li se pako još i to u obzir, da su male pčelice najzdravnije naše suradnice na polju gospodarstva, jer oplodjuju cvjetove voćaka i inih bilina, tada se mora priznati, da bi po naše gospodarstvene prilike upravo sreća bila, kad bi se i kod nas pčelarstvo što većma razširilo i na što viši stepen produktivnosti podiglo. — Zasučite dakle ruke, vi gospodari, koji se uzgredno i pčelarstvom bavite, pak prionite što većim marom uz to liepo, plemenito i blagoslovljeno zanimanje, a kraj toga neprestano oko toga nastojte, da se ono u domovini našoj na korist naroda našega što većma razširi.

Tko imade puno kokoši, treba da umije u svako doba odmah razpoznati, koliko je koja kokoš godina stara, jer će mu se inače dogoditi, da će bog zna kako dugo i one kokoši badava hraniti, koje su već prestale jaja nesti. Kako je poznato, nesu i najbolje kokoši obično samo 3—4 godine, a koje dulje nesu, to su samo riedke iznimke, dok pako kokoši nesu, dotle oni svoju hranu jedino svojim jajima naplaćuju. Kada dakle koja kokoš nesti prestane, treba ju zatvoriti, i kroz 10—12 dana, što izdašnjom hranom, kao žganci, obkuhanim ječmom, kuhinjskim

odpadci itd. hraniti, a onda zaklati, pa s njom u lonac, pošto ona daljnju hranu još jedino svojim mešom donekle naplaćiti može. Da dakle gospodar u svako doba odmah na prvi pogled razpoznati može, koliko je koja kokoš stara, treba da ju prema tomu shodno označi, a to će najbolje učiniti, ako joj oko jedne noge kolut (kolobarić) stanovit će boje, odgovarajući dotičnom godistu, pričvrsti. Ako se dakle n. pr. kokoši od g. 1900. sa modrima, a one od g. 1901. sa crvenimi, kološi pako od g. 1902. sa bijelim koluti označe, — tada će gospodar znati, da će se koncem g. 1903. sa modrima koluti providjene kokoši itd. imati kao jalove zaklati i sa mladimi kokoši zamieniti. Za priređivanje takovih kolutova najbolji je celuloid, no za nuždu mogu se i vrpce dotične boje uzeti, samo ih treba kološima oko noge tako pričvrstiti, da ih ne mogu lahko izgubiti ili skinuti.

Tko osim toga još i na to pazio bude, da se za razpold opredijeljeni pletlovi svake druge ili treće godine novimi zamieni, i da mu se zivad vazda makar dva puta na dan dobro nahrani i vazda u čistoći drži, tomu će se zivadarstvo uvijek veoma dobro izplaćivati.

Kako je ljetos rodila pšenica. — Ove se je godine našlo na, svem svijetu 20,000,000 stolitara pšenice više nego lani. Najbolji je rod bio u američkim sjedinjenim državah, gdje se je ove godine našlo 250 milijuna, dočim lani nije nego samih 180,300,000 stolitara pšenice. Pšenicu su u Americi poželi prije one žestote vrđine, koja je inače kukuruzi meogo naškodila.

Da patko postanu brzo tuste. U tu svrhu mnogo se preporuča ječam, ali ne u svom običnom obliku, nego pririječeno za to. Treba ječam nakvasiti u vodi tako, da nabrekne. Onda se izvadi iz vode, na hrpe iztrese na koje toplo mjesto, gdje će proklijati. Posto se je to dogodilo, ina se proklijani ječam opel osušiti i tada praviti. Još je bolje ako toliko ječma nakvasimo i radi klijanja na toplo mjesto iztresemo, koliko nam treba za jedan dan na hranu patkama. Onda je suvšno sušenje proklijanoga ječma i nakvno kvasenje.

Postupajući tako, moramo imati više hrpa ječma, opredijeljena za klanje, jer treba nekoliko dana, dok ječam proklija. Patke, koje smo nakanili loviti metnu se u čistu, friškom stieljom provienu staju, gdje im se daje za hranu proklijani ječam, koga treba prije nakvasiti. Gni se to u malim obrocima, da patke se pojedu i u posudi ništa ne ostave, što i moglo prići u gnijez i pokvariti se. S toga mora im se ova hrana višeputa i dan davati. Uspjeh takove tovitbe vjo je povoljan. Najkasnije za četrnaest dana budu patke tuste. Isto tako može s raditi i drugom vrsti peradi, imenito s guskama. Bolje ih je svakako ovako tovit nego uopćicajnim trpanjem („šopanjem“). Tovitka patka i gusaka vrlo će se popjesiti, ako u vodu, koju perad piti ima metneno drvenoga ugljena. Taj uglje pospješuje probavu. Jednostavno ovo sredstvo lovitbe može se tim više preporučiti, jer zaprečuje, da se perad ne prenažni, od čega može i uginiti.

Pobacivanje telefa. Pobacivanje telefa može nštati, ne uzev u obzir nedovoljno razvje spolne organe krave ili udarce po trbuhu.

1. Usljed namada, zatvorenja ili proljeva, koje traju blago, da se napinje.

2. Usljed podavanja mrzle, pokvarene hrane, koj spolne organe živine razdražuje i slis.

3. Usljed neklih otrovnih bilina u hrani ili usljed ljekova, koji razdražuju životinju.

Usljed preobilnog hranjenja sa slamo, koja leži u želudcu i pritišće spolne organe.

5. Usljed neravljale hrane, osobito ako joj manjkaju hranive tvari, pa se dogadja, da tele već u utrobi pogine.

6. Usljed veze, koja obično nastaje usljed odpađaka, koje odbacuje krava, koja se je već otelila, te se ti odpađci sakupljaju u žljebu, ustave se, a na njima se načinjaju gljivice, koje ulaze u spolne organe ostalih bredjih krava, koje se nalaze u štali, te prouzrokuju pobacivanje telefa.

U pravilu se pobacivanje više ne može ustaviti, kada je već u početku, nu ipak se može pokušati zlo odstraniti. Kada se opazi po prvim znakovima — dizanje repa, oćicanje maternice itd. — da bi mogla krava tele pobaciti, najbolje je, da se oprezno riba sa toplim uljem po trbuhu, te da joj se daje četiri puta na dan po 3 grama ekstrakta od bunike u čaju od kamilica.

Pojavi li se to pobacivanje kao neka pošast u štadu, to treba naći, koji od navedenih slučajeva su krivi pobacivanju, te nastojati, da ih se odstrani.

Bredje krave moraju dobiti najbolju hranu, koju gospodar imade i to uvijek u jednako vrijeme. Preporučuje se nadalje, da se bredjim kravama po komadima daje za hranom po 16 grama zelene galice rastopljene u vodi, nadalje je za preporučiti i to, da se ona krava, koja je tele pobacila, stavi na jedno izolirano mjesto, te da se žljeb, kojim teče gnijezta, a u njem se nalaze izmetine, koje krava odbacuje nakon pobacivanja telefa, dobro operu sa raztopinom od 1 djela klorovog vapna raztopljenog u 10 dijelova vode.

Djetelina kao hranivo za konje.

— Ne možemo propustiti, a da našim konjogojcima stavimo na srce, te ih upozorimo, da osobito pazue, kada hrane konje sa djetelinom. Osobito moraju paziti, da ne hrane konje sa onakovom djetelinom, koja još nije ocvatila, ili je mokra, mrzla, poveluta ili se je već upalila. Hrane li se konji ovakovom djetelinom, obole na kolibi, koja se obično svršava parnućem konja. Hrane li se konji samo sa djetelinom, to čitav organizam oslabi tako, da životinja najvećom nukom radi one poslove, koje bi inače vrlo lahko izvršavala, da ju se hranilo sa suhom hranom. Osim toga otvrdnu zglobovi i nastaju bolesti kostiju, koje bolesti su vrlo pogibeljne za životinju, jer usljed njih postaje ista nesposobna za rad.

Mnogi gospodari mješaju zeleno djetelini i zob u nadi, da tako pomješana hrana neće životinji škoditi, ne misleći, da je djetelina vrlo vodena, lahko probavljiva te proizvadjaju veliko izmetivanje, usljed česa izlazi zob neprobavljena iz utrobe. Sve bolesti, koje se pojave, kada se konji hrane sa takovom hranom su vrlo pogibeljne i akutne naravi, dočim se kod suhog hranjenja, koje se sastoji u dobroj zobi, sjenu ili slami daje životinji dovoljno hranivih tvari, da joj se očuva snaga za rad.

Nu pošto je nužno i vrlo korisno, da se konjima daje takodjer i zelene hrane — osobito je pako nužno takovu davati konjima, koji boluju na punokrvnosti, za starjelom kukanec (Drüse), plućima, to je je vrlo uputno, da se djetelini pomjese dobre trave.

Dobra je takodjer za konje mješovita hrana, koja sastoji iz grahorice, graska, zobi i ječma, osobito grahorica i grašak kada imadu već prve komuške i zelena zrna na sebi. Isto tako je dobro hranivo za konje t. zv. Serradella, kada je već ocvatila.

Književne:

Na obaviesti i uvaženje hrvatskim rodoljubima. Kako bih želio, da se drugo izdanje moje knjige pod naslovom: „Hrvatski narod“ što više razširi i među siromašnije slojeve hrvatskog seljaka — to evo javijam mnogobrojnim svojima prijateljima i otačenicima širom hrvatskih zemalja, da imadem još podosta knjiga u

zalih i da sam ih pripravan svakomu tko naruču deset primjeraka dati za dva najst. kruna a k tome plaćati i poštarinu. Ako se uvaži da mene lih samo tiskanje pojednog primjerka stoji više od 80 nvč. i da redovito svaki primjerak zasebice prodajem za 1 for. 25 nvč., onda će će lako pojmiti — koliko imadem kod ovakove raspodaje koristi i dobika i što me na taj korak vodi?

Knjiga sadržaje 34 štampana arka u elegantnom formatu — obuhvaća za pravo u sebi 8 knjiga — dok je gofova sva domaća a i strana kritika najpovoljnije ocjenila i najtoplije preporučila. Napose obračam se na sve prosvjetitelje naroda a po imence na svoju visokocijenu braću svećenike — da svaki u svojoj župi ili u svom okolišu sakupi po deset predplatnika i da mi novac dobroćetno dostavi a ja ću mu knjige odmah odpremiti. Mogao bi se naći i koji plemenit hrvatski otačbenik, koji bi žrtvovao gorju svotu i knjige gratis podielio siromašnijim slojevima našeg seljačkog staleža. — Badava nam sva vika i buka, svi plakati i sve trobojnice prigodom biranja narodnih zastupnika, ako nam je narod neprosvijetljen i ako sam sebe nepoznajem. Izkustvo kod posljednjih izbora to nam pokazalo. Naš seljački puk u mnogim krajevima nema ni narodne sviesti — a kamo li političke. — Ele kod izdavanja ovog mog djela vodila me uzvišena ideja — da naše seljačke slojeve i u narodnoj i u političkoj sviesti pridignem. Zar dakle moje nesebično nastojanje ne zaslužuje da se svestrano podupre?!

Nadovezujem, da imadem u zalih još i preko stotinu svojih knjiga pod naslovom: „Bog i Hrvatska“ — tko i ovih deset naruču, dobit će ih iznimno za deset kruna. Svaki pojedini primjerak inače stoji 2 k. 40 h.

Znamenita knjiga: „Povjest krajevine Česke“ — što sam ja sa českojga preveo po sedmom najnovijem izdanju i koja stoji u originalu 6 kruna — a u mom prevodu 4 kruna — poklonit ću prijateljima, koji sakupe deset primjeraka od prednavedenih knjiga — za njihov trud i nastojanje. — Mogu li što više učiniti?!

Javijam ujedno gospodi, koja naručuju kod mene treće izdanje moje knjige: „Majka u radu za Boga i Hrvatsku“ — da ove knjige ja ne prodajem — jer je izšla nakladom kr. sveuč. knjižare R. P. Auera u Zagrebu — gdje se i kupuje; uz cijenu od 1 kruna 40 h. Ista je cijena ovom djelu i u slovenskom izdanju — što ga preveo slavni slovenatki pjesnik Šimun Gregurčić, a dobiva se pod naslovom: „Materino delo za Boga in Domovino“ u veleuglednoj tiskari Gaberščka u Gorici.

Mislim da mi se ne će zamjeriti, ako i ovom zgodom podsjetim mnoge svoje prijatelje, koji su već davna primili, naručili a i zadržali koju od mojih knjiga — da mi pošalj u dužnu cijenu, t. j. novac za knjige. Još dugujem tri hiljade kruna prvog hrvatskoj študioni u Zagrebu — gdje sam za podmirbu svog književnog stradanja uzajmio novac — imadem na dugu i preko dvie hiljade kruna — ali nitko unatoč opetovnih i privatnih zamolba neće da svojoj dužnosti udovolji. Za pojedina bila bi malenkost, da mi dužnu svotu salje, a za mene bila bi velika pripomoć i eventualno pobuda za daljnji književni rad — pa ipak kud pogledam, svud je tamno! — Ele, zdravstvujte prijatelji dobri — domoljubi vjerni — ali nezaboravite da Hrvatska naša spava a mi trebamo da budimo! Poduprimo jedan drugoga i pokazimo da sami u sebi imademmo duha i jakosti za velika djela. — Ako tako, naša bit će budućnost. Bože daj!

Grubišnopolje, na dan sv. Katarine 1901.

Ivan Nep. Jemerčić, župnik.

Pošta: — Grubišnopolje, Hrvatska.